

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 35. An adhuc sint aliæ poenæ concubinariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

administratione beneficii, adeoque choro & divinis interesse (propter quam interessentiam dantur distributiones) & quidem sua culpa & malitia non possit.

7. Notandum denique, privationem illam fructuum præmittendam suspensioni, pro ut constat ex verbis Tridentini, hunc ordinem in pœnis infligentis requirentis. Porro num hæc privatio fructuum locum quoque habeat in simplice fornicatione, commodius dicitur paulo post.

Quest. 34. An & qualiter concubinariis statuta pœna privationis ipsius beneficii?

Resp primò, posse & debere illos privari beneficiis, officiis, pensionibus, constat ex variis SS. Canonibus. Sic dicitur *c. sicut hoc. t.* quòd si clerici ob concubinatum suspensi ab ecclesiasticis beneficiis præsumperint adhuc retinere concubinas, ab iisdem beneficiis perpetuò removeri debeant. Sic *c. si autem. dicitur*, quòd si clerici in majoribus vel minoribus secundò vel tertio moniti, fornicarias non dimiserint, eadem de cætero contempturi, Episcopus possit ultra officii interdictionem eos spoliare ecclesiis & earum portionibus, appellatione postposita. Sic in Tridentin. *loc. c.* dicitur: si licet suspensi nihilominus eas non expellant, aut cum eis versentur, tunc beneficiis, portionibus & officiis ac pensionibus ecclesiasticis, quibuscunque perpetuò priventur, atque inhabiles ac indigni quibuscunque honoribus, beneficiis & officiis impostertum reddantur, donec post manifestam emendationem eorum superioribus ex iusta causa cum iis visum fuerit dispensandum &c. Ex quòd decreto Concilii patet, privationem illam beneficiorum esse perpetuam, & ad illa non rediri post emendationem, nisi dicta inhabilitas non sit perpetua. Patet item, ad eam privationem, inhærendo huic decreto, non procedendum, nisi post privationem fructuum & suspensionem à beneficiis.

2. Resp. secundò, concubinarium quantumcunque scandalosum, notorium & publicum non incurere pœnam privationis beneficiorum ipso jure, sed ea pœna imponenda per Judicem. Castrop. *tract. de benef. d. 6. part. 3. §. 8. num. 72.* Garc. *l. c. num. 184.* citans pro hoc *decis. Rota in Trullens. monasterii S. Mariseta. 27. Junii 1597.* Barbof. *in c. sicut. hoc. tit. num. 6.* referens eand. *decis.* nisi fortè statuto aliquo vel jure singulari sic statutum, ut Rector ecclesiæ propter concubinatum ipso jure destitutus sit beneficio. qualia jura & statuta singularia præservata, & non sublata videri per Trid. *loc. c.* ait Lotter. *de re benef. l. 3. q. 33. num. 15.* & dato, talem incurere irregularitatem, non tamen ideo privatur beneficiis obtentis, sed solum arceatur ab obtinendis. Garc. *cit. cap. 10. num. 42.* Tondut. *qq. benef. p. 1. cap. 97. num. 10.* citans Rebuff. *de pacif. possess. quest. 25. num. 230.* Neque privandus venit nisi post legitimas monitiones in concubinato persistat; cum, ut Lotter. *loc. c. num. 117.* adducens eandem *Rota decis.* inquit, repugnet manifestæ rationi, clericos concubinarios raptim & festinanter sententiam privationis subire oportere. Unde licet concubinariis notorius puniri possit absque aliqua monitione. Arg. *c. inanos. h. t.* & ordinarius ipse so-

R. P. *Leur. Jur. Can. Lib. III.*

lus ad informationem summarie & incarcerationem procedere possit, ubi fuga timetur sine monitione præscripta à Trident. ut Barbof. *in c. sicut. hoc. t. num. 6. in fine.* citans Garc. *cit. cap. 10. num. 186.* Ad privationem tamen beneficiorum deveniri non potest sine prævia monitione. Garc. *l. c. num. 182.* Castrop. *loc. c.* Tond. *l. c. num. 3. & 4.* Barbof. *in c. sicut. num. 6.* & *in c. si autem. h. t. num. 3.* & constat ex citatis canonibus & Tridentin. *l. c.* Porro ad privationem beneficii procedi nequit sinistra monitione. Garc. *l. c. num. 183.* Tond. *num. 6.* Pith. *h. t. num. 13. in fine.* Castrop. *l. c. num. 22.* (ubi tamen addit; si Judex in præsentia sua delinquentem moneret, unicam monitionem trinæ æquivalere) Barbof. *in c. sicut. num. 6.* citans Ricc. *in pr. for. eccles. decis. 359. in 1. edit. & resol. 307. num. 3. in 2. edit.* ubi is, quòd hæc trina monitio requiratur tam juxta juris communis quàm Trident. dispositionem. Item *in c. si autem. num. 3.* ubi ait: ubi agitur de privatione bonorum, ex quo aliquis erat suspectus de mala familiaritate mulierum, & de incontinentia, ut ex suspitione scandalum generaretur in populo, licet non fuerit contra illum accusator, non est sufficiens unica monitio, sed trina requiritur, quæ præmissa, si postea fuisset inventus; cum illis conversari, aut illas in domo retinere, tunc demum poterit procedi ad privationem &c. Neque obstat ait, quòd Trident. *cit. c. 14.* loquens simpliciter de monitione, videatur requirere unicam tantum; siquidem ita loquitur dum agit de privatione partis fructuum, non verò, quando agit de privatione bonorum. Hæc verò trinæ monitiones singulæ fieri debent speciales in personam, & non sufficit fieri generaliter juxta dicta *q. preced.* non tamen requiritur, ut fiant in visitatione. Garc. *l. c. num. 186.* quantum verò temporis intercedere debeat inter singulas monitiones, id arbitrio Episcopi determinandum relinquitur. Garc. *cit. c. 10. num. 185.* Barbof. *in c. sicut. num. 6.* De cætero hic notandum circa illas trinæ monitiones, quòd, cum in arbitrio & electione Judicis sit, procedere contra concubinarios, vel secundum dispositionem juris communis, non expectatà seu servatà formà decreti Tridentini; cum Concilium expressè præservet alias pœnas à SS. Canonibus statutas; vel secundum formam Trid. ut Garc. *l. c. num. 186.* Lotter. *l. c. num. 154.* juxta declarat. *ad cit. c. 14. Trid.* ubi Judex eligit procedere juxta formam Trident. gradatim infligendas dictas pœnas, pro uno quoque gradu pœnæ comminatæ sufficiat unica admonitio. Si autem eligat procedere juxta formam juris communis ad pœnam per illam statutam, quæ est, privationis beneficiorum propter incorrigibilitatem, exigi trinam monitionem juxta *c. 2. h. t.* ita Lotter. *l. c. n. 153.* Castrop. *l. c.* citans Gurtier. *Can. qq. l. 2. c. 7. à num. 13.*

Quest. 35. An adhuc sint aliæ pœnæ concubinariorum?

Resp. enumerantur insuper aliæ pœnæ, de quibus videri potest Farin. *pr. crim. de delict. carn. q. 138. à n. 35.* & Rebuff. *inter concordator. Fran. tit. de pub. concubinar.* & inter has pœnas quoque est, quòd clerici concubinarij reddantur infames; juxta *c. infames. 6. q. 1.* Farinac. *l. c. num. 5.* Rebuff. *l. c. vers. tria pœna.* & constat à posteriore ex Trident. dum redduntur inhabiles & indigni

quibuscunque beneficiis, officiis & dignitatibus, quousque cum eis fuerit dispensatum, qui est effectus infamiae. Verum poenae & eo etiam ordine hodie observandae, quas & quo statuit Tridentin. praecipue cum Pius V. in constitutione sua anno 1566. praecipiat diaecesium ordinariis, ut ea decreta districtè observari curent, Guttier. l. c. num. 68. Circa quod observandum, quòd ex Garc. de benef. p. II. c. 10. num. 187. annotavi in for. benef. p. 3. quaest. 216. num. 5. in fine, dum is graviter conqueritur, quòd etsi Pius V. const. in Bullar. 5. locorum ordinariis in virtute S. Obedientiae praecipiat, ut contra concubinariorum procedant juxta statuta Tridentini, hi tamen ea non observent, seu observari curent, sed semper contra eos utantur, poenis pecuniariis, etiam si bis, tertio deliquerint, & ut, censum annuum à concubinariis extorquere allaborent; quia nullam reus pertimiscit culpam, maximè concubinariorum & carnalis, quam redimere nummis potest.

Quaest. 36. Harum poenarum executio an suspendi valeat, & ad quem pertineat de his cognoscere?

REsp. de primò sic ait Trident. l. c. nec per quamvis appellationem aut exemptionem executio praedicta suspendatur aut impediatur. De altero subiungit. cognitio de his non ad Archidiaconos, nec Decanos aut alios inferiores; sed ad solos Episcopos pertineat, qui sine strepitu & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, procedere possunt &c. quòd ipsum tamen locum non habere in immemoriali (hoc est, ubi fortè Archidiaconus ab immemoriali tempore praescripserit) ait Gallemart, censuisse S. Congregat.

Quaest. 37. An dictae poenae statuta concubinariis locum habeant in simplice fornicatione non habente qualitatem concubinatùs?

REsp. primò: pro simplici fornicatione non habente qualitatem concubinatùs, datà solim incorrigibilitate posse clericum privari beneficiis, ait Barbof. ad c. si autem h. t. num. 2. cum eo cap. dicatur, si clerici in sacris constituti fornicarias detinent, nisi eas ad secundam vel tertiam comminationem à se dimiserint, easdem ceterò contempturni, liceat tibi eos ecclesiis spoliare. Verum eo ipso, quòd tales consuetudinem habent fornicandi vel lascivè conversandi cum tali muliere, videntur venire nomine concubinariorum juxta Jus Canonicum & dicta à nobis supra; adeoque mirum non est, quòd incurrant hanc poenam statutam concubinariis. Proinde quaestio haec non parum de nomine habere videtur, dum aliqui de qualitate concubinatùs esse statuunt, habere consuetudinem commercii carnalis cum muliere domi vel extra instar uxoris retenta. quòd si verum, sequitur poenas statutas à Trident. non extendi ad eos, qui etsi consuetudinem habeant cum muliere, non tamen habeant illam cum ea domi vel extra retenta instar uxoris; eò quòd decretum Trident. tanquam poenale & odiosum non sit extendendum ad non concubinariorum, seu solùm exercentes simplicem fornicationem, & in hoc sensu accipiendi qui ne-

gant extendi illas ad exercentes simplicem fornicationem. ut Garc. loc. citat. Farinac. pr. crim. quaest. 128. num. 12. apud Wiestner, hoc. tit. num. 9. qui tamen ipse cum citatis à se Engels. h. t. num. 3. Wagnereck. in c. si ausem. h. t. not. 3. sentit contrarium; eò quòd Trident. sub dictis poenis prohibeat non tantum concubinatum, sed & aliarum mulierum suspectarum detentionem (intellige, absque eo, quòd habeantur instar uxorum) & omnimodam, adeoque & simpliciter fornicariam cum iis conversationem. Item ex eo, quòd praxis sit multarum in Germania Curiarum Episcopaliū ita procedendi contra clericos fornicarios. De cetero Barbof. inc. sicut num. 4. citari- que ab eo Ricc. in pr. for. eccles. decis. 361. in fine. edit. 1. & resol. 307. num. 2. in edit. 2. Farinac. in pr. crim. p. 5. quaest. 138. num. 12. & 74. Item Pirh. h. t. num. 13. & alii contra Nav. l. 3. conf. conf. 1. edit. 2. Sayr. in flor. decis. ad rit. de adult. decis. 4. Simpliciter asserentes, poenas illas in decreto illo Tridentino contentas locum non habere in simplici incontinentia absque qualitate concubinatùs juxta declarat. Cardin. Concil. apud Gallemart, ibidem in princ. id intelligunt, ubi abest affiduitas & consuetudo fornicandi; quia fundant se in ea ratione quòd Concilium itrogans illas poenas loquatur de clerico, qui consuetudinem habet cum muliere fornicandi & conversandi lascivè, qualem non habet, qui semel tantum vel bis fornicatur.

Quaest. 38. Qualis igitur poena statuta clerico, qui citra qualitatem concubinatùs, seu consuetudinem fornicandi fornicationem simplicem, vel etiam qualificatam admisit?

REsp. ad primum: cum clerico de fornicatione ante seu citra, vel etiam post monitionem commissa convicto varia statuatur à SS. Canonibus, tam antiquis, quam recentioribus poenae, graviores & mitiores, puta, multa pecuniaria, poena carceris, prohibitionis ab ingressu ecclesiae, suspensionis, remotionis ab officio &c. ut videtur est apud Reiffent. hoc. t. num. 480. relinquunt arbitrio iudicis, ut ex his infligere possit illam, quae considerata qualitate personae, gravitate scandalii, consuetudine patriae aliisque circumstantiis videbitur magis expedire; cum vel ipsa varietas poenarum à jure statutarum hanc optionem det Episcopo juxta c. de causis. de off. deleg. junctà Gl. ibid. v. certa & Gl. in c. fraternitatis. dist. 34. v. professura. Abb. in c. at si clerici. de judic. num. 361. Et si igitur stando rigori antiquorum canonum, nimirum c. presbyter. can. si quis Episcopus. dist. 81. ob notoriam scandalosam fornicationem, de ceterò simplicem, clericus in sacris constitutus deponendus & ab officio sacerdotali removendus esset, ut tenet Abb. in c. at si clerici. à num. 35. Farinac. pr. crim. tit. de delict. carnis quaest. 137. num. 2. Aretin. etiam in c. crim. non ab hom. de judic. col. 10. apud Clar. l. 5. v. fornicatio. num. 3. dicat communem: nihilominus regulariter ob simplicem fornicationem non incurri, nec posse imponi poenam depositionis, sed solius suspensionis, cum Gl. in can. Maximianus. dist. 81. v. removeatur. dicente communem. & Glo. in can. lator. 2. q. 7. v.